

"אני מאחלת לעצמי למות שעה לפני שאהפוך לסייעודית"

בני הזוג דבורקין שילמו במשך שנים לביטוח סיעודי קבוצתי. כעת, כשהם צריכים אותו, אין להם כיסוי. בקרוב זה יקרה ל-800 אלף איש

צילום: ניר כפרי

מטופלת סיעודית. חברות הביטוח אינן מחויבות למתווה החדש המוצע

השימוש במלה צונמי בהקשר של הזדקנות האוכלוסייה בישראל מקומם. צונמי הוא תופעת טבע מפחידה והרסנית, והביטוי הזה מצביע על חשש מפני המוני זקנים, ואולי גם על חשש מפני הצורך להכניס את היד לכיס הציבורי בגינם. הצונמי שכן מאיים כעת הוא הפסקתם המוחלטת של ביטוחי הסיעוד הקבוצתיים בסוף דצמבר. 800 אלף בני אדם ייוותרו בלי ביטוח סיעודי. זה אכן מפחיד, וזהו הנושא הראשון על סדר יומו של ח"כ איציק שמולי מהעבודה, יו"ר שותף של השדולה למען האזרחים הוותיקים בכנסת.

הסיפור מוכר: חברות הביטוח מכרו במשך שנים ביטוחי סיעוד קבוצתיים, בעיקר דרך מקומות עבודה. מאות אלפים קנו אותם, ולא שמו לב לכך שאלה ביטוחים זמניים, וכל חמש שנים יכולה החברה להחליט לא לחדש את הפוליסה. כשהדבר התגלה, לפני כשש שנים, התעורר כעס רב על החברות ועל הרגולטור (הממונה על הביטוח במשרד האוצר), שאיפשר זאת. מאז מחפשים הסדר שייתן לאנשים סוג של ביטחון ושקט נפשי. עד כה, הוארך ההסדר הקודם מדי שנה, והנפלטים — כ-350 אלף מבוטחים מאז 2011 לדברי ח"כ שמולי — רכשו ביטוחים פרטיים יקרים מאוד, או הסתפקו בביטוחים של קופות החולים. במאי השנה הודיעה הממונה על הביטוח באוצר, דורית סלינגר, שההסדר לא יוארך יותר, ובמקומו הציעה

מתווה לביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח, שכדבריה עם ההודעה, "מבטיח לכלל המבוטחים כיסוי סיעודי זמין לכל חייהם."

ואולם, החברות אינן מחויבות למתווה, ולפי שמולי עד כה לא נרשמה אף לא חברה אחת שהסכימה להנהיגו. מה זה אומר? אסתר דבורקין, שנפלטה מביטוח קבוצתי לפני שלוש שנים, אומרת שזה כמו רולטה רוסית: "מי שנעשה סיעודי חודש לפני הביטול, קיבל את כל מה שמגיע לו. מי שנעשה סיעודי מאוחר יותר, נשאר בלי כלום". לה ולבעלה הוצע להתקבל לביטוח סיעודי פרטי בלי בדיקות סינון, אבל זה היה יקר מדי.

שנה וחצי אחרי שנפלטו מהביטוח, אובחן בעלה כחולה אלצהיימר. כעת היא מתמודדת עם ההשלכות בעזרת הביטוח הלאומי והביטוח הסיעודי של קופת החולים, וזה רחוק מלהספיק. "אנחנו עדיין בהתחלה, לאט לאט, עוד נסיגה ועוד בכי ועוד צער. אני לא יודעת מאיפה אני אקח את מה שצריך למטפל סיעודי ולכל ההוצאות הנלוות. במשך שנים שילמנו לביטוח מאות אלפי שקלים כדי שלא ניפול למעמסה לא על הילדים ולא על המדינה. למה לא הזהירו אותנו? אני לא מסכנה ולא רוצה טובות — רק שיחזירו לי את מה ששילמתי כל השנים. הכי גרוע זה שצחקו עלינו. עכשיו כל אחד מאשים את השני, ואף אחד לא מתייחס אלינו. אני מאחלת לעצמי למות שעה לפני שאהפוך לסיעודית."

ברוח זו, ארגון "כן לזקן" הגיש תביעה ייצוגית נגד חברות הביטוח בגין ביטוחי הסיעוד הקולקטיביים, והוא ממשיך לנהל אותה גם אחרי שחברת "מגדל" משכה בגינה תרומה נדיבה שהבטיחה.

ח"כ שמולי אמר, כי לצד התביעה לצדק בבית המשפט, יש לדאוג למבוטחים. בטווח הארוך רפורמת הסיעוד הממלכתי אמורה לפתור את הבעיה לדבריו, "אבל בטווח הקצר אי אפשר להשאיר אנשים בחוסר ודאות. אם המתווה של האוצר היה מחייב, אפשר היה לדון על הפרטים, אבל החברות לא מאמצות את המתווה. 800 אלף שימצאו עצמם ללא ביטוח סיעודי זה משבר ברמה לאומית, וכך יש להתייחס אליו."

ומה אומרת השרה לשוויון חברתי גילה גמליאל, שמשרדה אמון בין השאר על הדאגה לבני הגיל השלישי? "זוהי זכות יסוד של מבוטחים ליהנות מפוליסה שעליה שילמו עשרות שנים. אפעל יחד עם ידידי, שר האוצר משה כחלון, שידוע ברגישותו החברתית, ויחד נמציא צדק למאות אלפי המבוטחים."

לא בטוח שזה משכנע את אנשי "כן לזקן". בימים אלה הארגון מריץ עצומה, שקוראת להקמת משרד ייעודי לגיל השלישי, עם שר ייעודי ותקציב ייעודי, וכבר נאספו אלפי חתימות. יו"ר הארגון, נתן לבון, אומר שבמצב הקיים, השירותים למבוגרים מפוזרים בין משרדי

הממשלה השונים: "אם היה משרד ייעודי, הוא היה מתאם בין המשרדים ואולי גם היה אפשר לעשות תוכנית הוליסטית להזדקנות."

השרה גמליאל לא חולקת עליו: "הבעיה אינה בהעדרו של משרד כזה, אלא באי ריכוז הסמכות והאחריות לאזרחים הוותיקים במשרד ממשלתי אחד."

לגבי תוכנית הוליסטית — ח"כ טלי פלוסקוב (כולנו), יו"ר ועדת המשנה למעמד הקשיש, מקימה ועדה שתכין תוכנית לאומית להזדקנות האוכלוסייה. היועץ שלה הוא פרופ' יצחק בריק, שעומד בראש האגודה הישראלית לגרונטולוגיה, שלמעשה יש לה תוכנית מגירה כזאת. גם במשרד לשוויון חברתי מקדמים "תוכנית אסטרטגית לאומית" להזדקנות, יחד עם יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה, פרופ' אבי שמחון. לא תוכנית אחת אלא שתיים. חזון אחרית הימים.

nurit.wurgaft@haaretz.co.il